

21.6.1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı geçici maddeler eklenmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 1 . 8 . 1970 - Sayı : 13566)

No.
1315

Kabul tarihi
27 . 7 . 1970

MADDE 1. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5, 10, 17, 28, 31, 36 ve 41 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Er ve erbaşlar için muvazaflık hizmeti; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarına Genel Komutanlığında yirmi aydır. Bu hizmet Askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. Yirmi aydan ziyade askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu kanunun tesbit ettiği esaslar dışında veya muvazaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılmaz.

Madde 10. — Askerlik yükümlülüğüne tabi tutulma esasları aşağıda gösterilmiştir :

a) Her celp yılından evvel, o yıl silâh altında bulundurulacak er ve erbaş miktarı, Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilir.

O yıl askere alınacaklar, Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilen miktardan fazla geldiği takdirde, Silâhlı Kuvvetlerde ihtiyaç duyulan miktar kadar yükümlü, kur'a çekilmek suretiyle asker edilir. Ancak Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacına göre lüzumlu meslek ve tahsil grupları mensuplarının kur'a nisbeti her yıl Genelkurmay Başkanlığınca tesbit edilir. İhtiyaç halinde bunlar kur'a çektilmeden askerlik hizmetine tabi tutulabilirler.

Kur'a usulü, asker edileceklerin tesbiti ile bunların sınıflandırılması yönetmelikle düzenlenir.

Askerlik hizmetini yapmaya istekli olanlarla, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 84, 85 ve 86 nci maddelerine tabi olanlar, kur'a usulüne tabi tutulmaksızın asker edilirler.

b) Barışta (a) bendi esaslarına göre kur'a ile tesbit edilecek ihtiyaçtan fazla olanların askerlik yükümlülüğü :

Yurt savunması ve kalkınması ile ilgili konularda yetiştirilme veya görevlendirilme veya yurt savunması ve kalkınmasına katkıda bulunma ödevlerinden biri veya bir kaçını olarak ayrı kanunla düzenlenir.

Bu bend hükmüne tabi olanların savaşta görevlendirilme esasları da aynı kanunda belirtilir.

c) Durumu aşağıdaki hallere uyanlar askere alınmazlar :

1. Türk Silâhlı Kuvvetleri Beden Kabilyeti yönetmeliğine göre bedeni kabilyeti askerliğe elverişli olmayanlar askerlik hizmetinden muaf tutulurlar.

2. Bir baba veya dul ananın oğullarından birisi, barışta veya savaşta hizmet esnasında ölmüş veya mâlûl olmuş veyahut savaşta âkıbeti meçhul kalmış ve gaiplik kararı alınmışsa, ondan sonra gelen ilk oğlu istekli olmadıkça silâh altına alınmaz. Bu şekilde silâh altına alınmayanların askerlik yükümlülüğü (b) bendi esaslarına göre çıkarılacak kanunda gösterilir.

3. Türkiye'ye girdikleri tarihte yirmiiki yaşını doldurmuş veya geldikleri memlekette askerlik yapmış oldukları anlaşılan, Türkiye Cumhuriyeti uyruğuna girmiş göçmenler, asker edilmezler. Bunların askerlik yükümlülüğü (b) bendi esaslarına göre çıkarılacak kanunda gösterilir.

4. Barışta, seferberlik veya seferberlik ilânını henüz icabettirmiyen olağanüstü hallerde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan gönüllü olarak gerektirdiği sahalarda Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile özel olarak görevlendirilenler, Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulurlar.

5. Mülteciler ve T. C. Uyruğunda olmayanlar asker edilmezler.

d) Kur'a neticesi askere alınmayanlar bu maddenin (b) bendine göre çıkarılacak kanun hükümlerine aykırı düşmedikçe resmî ve özel her türlü iş ile okul fakülte ve yüksek okula girebilir ve yurt dışına çıkmak için pasaport alabilirler.

Madde 17. — Her yıl askerlik çağına giren yükümlülerin nüfus kayıtlarına göre tesbit edilen künyeleri Askerlik Şubelerince, yükümlülerin nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubeleri ile köy muhtarlıklarında 1 Nisandan 30 Nisana kadar askıya asılmak suretiyle ilân edilir. Bu ilân yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

O yıl askerlik çağına girdiği halde her ne sebeple olursa olsun köy ve mahalle muhtarlıklarında asılan listelerde ismi olmayan veya sehven yazılan vatandaşlar 15 Mayıs'a kadar nüfus idarelerine müracaat ederek gerekli düzeltmeyi yaptırmaya mecburdurlar. Süresi içinde müracaat etmeyenler, ilk yoklama kaçağı addedilerek 83 ncü maddeye tabi tutulurlar.

Askerlik çağına girenlerin ilk yoklamaları ile ihtiyatların yoklamalarının nasıl yapılacağı ve bu yoklamalarla ilgili diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 28. — Son yoklamaları yapılan kimseiler Türk Silâhlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliğine göre ikiye ayrılırlar.

1. Askerliğe elverişli olanlar.

2. Askerliğe elverişli olmayanlar.

Askerliğe elverişli olmayanlar asker edilmezler.

Askerliğe elverişli olup olmadıklarının tesbiti için yoklama kurullarınca bir hastane sağlık kurulu muayenesine gönderilmelerinde zaruret görülenlerin, yönetmelikte tesbit edilecek esaslara göre yol ve iâşe masrafları Devletçe ödenir.

Madde 31. — Şubeleri dışındaki il ve ilçelerde, dış ülkelerde son yoklamasını yaptıranların her ne sebeple olursa olsun tâyin edilen günde son yoklamaya gelmeyenlerin kur'a numaraları nüfusa kayıtlı buldukları yer askerlik meclislerince çekilir. Askerliğe elverişli olanların kur'a çekimine esas olacak sıra numaraları asker alma teşkilâtınca yönetmelik esaslarına göre verilir.

Madde 36. — Ertesi seneye bırakılanlar, erteleme süreleri dolmadan kendi istekleri veya ertesi seneye bırakılma sebeplerinin ortadan kalkması halinde o yıl askere sevk edilebilirler.

Ancak son yoklama sırasında lise veya muadili okulu bitirerek memleket içinde veya dışında daha yüksek bir okula aynı yıl içersinde herhangi bir sebepten giremediklerinden askerliklerine karar alınanların askere celp ve sevkleri bir yıl geri bırakılır. Bu gibilerden mütaakıp senenin Aralık ayının son gününe kadar bir yüksek öğrenim kurumuna girdiklerine dair belge getirenlerin askerlikleri hakkında alınan karar askerlik meclisi toplu değilse idare kurullarınca ertesi seneye değiştirilir. Bu bir senelik imkândan yararlanmak istemiyenler, dilekçe ile müracaatları halinde emsali doğumlarla celbe ve sevke tabi tutulurlar.

Ertesi seneye bırakılma sebepleri ortadan kalkan öğrencilerin bu durumları, fakülte, yüksek okul ve okullar tarafından 2 ay içinde kayıtlı buldukları askerlik şubelerine bildirilir.

Madde 41. — Askere elverişli olmayanlardan idarece lüzumlu görülenler, askerî hastaneye sevk edilirler. Askerî hastane sağlık kurullarınca yeniden yapılan muayeneleri sonunda askerliğe elverişli oldukları anlaşılanlar asker edilirler.

MADDE 2. — 1111 sayılı Askerlik Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel sakata ayrılmış olanlar askere alınmazlar ve askerde olanlar terhis edilirler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel son yoklama sırasında ârizalı sağlam olarak ayrılanlardan henüz askere sevk edilmeyenler ile halen muvazaflık hizmetini yapmakta olanlar yeniden muayeneye tabi tutulurlar.

Bunlardan Türk Silâhlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliği gereğince askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılan muvazaf erat terhis edilir ve halen askere sevk edilmeyenler askere alınmazlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel askerlik yoklaması yapıp askerliğine karar alınanlar 1111 sayılı Askerlik Kanununun bu kanunla değişen eski 10 ncu madde hükümlerine tabidirler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Kur'a neticesi askere alınmayanlar bu kanunun 10 ncu maddesi (b) fıkrasında belirtilen kanun yürürlüğe girinceye kadar resmî ve özel her türlü iş ile okul fakülte ve yüksek okula girebilir ve yurt dışına çıkmak için pasaport alabilirler.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, silâh altına alınan er, erbaş ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa iki geçici madde eklenmesine dair 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı Kanun gereğince Millî Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilenler ile Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilenler, 1 Kasım 1970 tarihinden itibaren 20 aylık muvazzaflık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler.

GEÇİCİ MADDE 6. — 1975 yılının sonuna kadar son yoklamalarda askerliklerine karar verilenlerden ilköğretmen okulu mezunu olup Millî Eğitim Bakanlığı kadrolarında ilkokul öğretmeni olarak çalışanlar Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilirler. Ancak, bunlardan lüzumu kadari Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilir. Bunların askerlik şubelerince sevklerinden itibaren gerek köy ilkokullarında ve gerekse Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmen olarak çalışacakları süre içinde memuriyetleri ile ilişkileri kesilmez. Maaş ve özlük haklarını kendi statüleri içinde Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinden almaya devam ederler. Millî Eğitim Bakanlığında maaşlarını almaya devam ettikleri bu sürece resmî elbise giyemezler ve işe edilmezler. Bu öğretmenler askerlik hizmetleri süresince Millî Eğitim Bakanlığınca gösterilen köy ilkokullarında veya Millî Savunma Bakanlığınca gösterilen Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmaya mecburdurlar. Öğretmenlik yapmak istemiyenler ile öğretmen hizmetleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleki ile ilişkileri kesilenler geri kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıtalara sevk edilirler. Bunların maaşları kesilir. Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilenler ve Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında vazife gören öğretmenler firar ve izin tecavüzü bakımından Askerî Ceza ve Askerî Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine tabi olmaya devam ederler. Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında vazife gören öğretmenler hakkında Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunundaki Silâhlı Kuvvetlerde çalışan sivil personele ait hükümler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 1111 sayılı Askerlik Kanununun 84, 85, 86, 89 ve 98 nci maddelerine tabi olanlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine müracaat ederek işlemlerini ikmal ettirdikleri takdirde kur'a usulüne tabi tutularak asker edilirler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde resmî mercilere teslim olanların bu suçları hakkında takibat yapılmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı suçlarından mahkûm olanların cezaları ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilirler.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun 1 nci maddesi ile değiştirilen 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10 ncu maddesinin (b) bendi gereğince çıkarılması gereken kanunla ilgili çalışmalara derhal başlanır ve bu konudaki kanun tasarısı işbu kanunun yürürlüğe girişinden itibaren bir sene içinde, Bakanlar Kurulunca T. B. M. Meclisine sevk edilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun neşri tarihinde askerlik yapmadan çağ dışına çıkmış olanlar silâh altına alınmazlar.

Bunlar hakkında 10 ncu madde (b) bendi uygulanır.

MADDE 3. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 6, 15, 16, 18, 19, 33 ve 34 ncü maddeleri ile aynı kanunun 2 nci maddesinin 4 ncü fıkrası ve 11 nci fıkrasının son cümlesi ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile ek ve değişikliklerinin bu kanuna aykırı diğer hükümleri, 25 Nisan 1938 tarih ve 3370 sayılı Kanun, 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı Kanun ile 9 Mayıs 1967 tarih ve 865 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

1111 sayılı Askerlik Kanununun muhtelif maddelerinde yer alan artık erat ruhsatlı erat ibareleri bu ibareleri ihtiva eden maddelerden çıkarılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
4	71	310	60	94	350
8	122	80;81	61	101	154
	127	383 :411,411 :426	102		238 :266,266 :284

I - Gerekçeli 226 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 127 nci Birleşimine, 1467 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 102 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Millî Savunma, Anayasa Komisyonu (Mütalâası), Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/304